

Határtalanul! Horvátországban

Magyar történelmi és kulturális kincsek nyomában, Horvátországban

HAT-KP-1-2023 - HATÁRTALANUL!

2024.06.07-11.

Bajai és Kalocsai Nebuló EGYMI

BESZÁMOLÓ

A **Határtalanul** pályázat keretében a **Bajai EGYMI és KALOCSAI NEBULÓ EGYMI** közös szervezésében 2024.06.07-11-ig végre megvalósulhatott az ősszel elmaradt horvátországi kirándulás. Sajnos 1 diák megbetegedett, így az eredeti 25 fő helyett 24-en vettünk részt (19 diák + 5 kísérőtanár).

Utunkat a **Csillagösvény Utazási Iroda** szervezte. A sikeres utazáshoz nagyban hozzájárult a **Romcar Kft.** képviselőjében buszsofőrünk, aki biztonságosan szállított minket a helyszínek között és honismereti vezetőnk, aki a programpontokhoz tartozó földrajzi, történelmi és kulturális ismeretekkel látta el a csoportot.

Az utazás célja a magyarságtudat erősítésének megőrzése és az, hogy megmutassuk a diákoknak is, hogy milyen nagy és gazdag volt a hajdani Magyarország. Szerettük volna személyes tapasztalatokon át közelebb vinni a csoport tagjaihoz a tényt, hogy a magyarok szülőföldje déli irányban sem zárul le Horvátország irányába. Délvidék évszázadokon át szolgált Magyarország és Európa védőbástyájaként. De a várak és vitézek földjén számos, a magyarságunk sorsát meghatározó tudósunk és költőnk is napvilágot látott. Az épített örökségünk mellett természeti csodákban is gazdag táj Horvátország magyar vonatkozású vidéke, amely elfeledett kincsesládikaként várja, hogy a magyarság ismét felfedezze magának.

Előkészítő foglalkozás időpontja: 2024.május 28.

Fontosabb tevékenységek:

A program megismertetése, helyszínek megkeresése térképen, fontosabb látványosságok levetítése. A programokhoz kapcsolódó történelmi események összegyűjtése.

Fontosabb viselkedési szabályok közös kialakítása.

Balesetvédelmi oktatás, a rendhagyó helyzetekre való felkészítés. A kirándulással kapcsolatos szervezési feladatok átbeszélése. Szülői tájékoztató kiosztása.

Áttekintettük a külföldi magyarsággal kapcsolatos tudnivalókat, különös tekintettel a meglátogatandó területre vonatkozóan. Röviden ismertettük a Trianoni-döntés előzményeit, következményeit, máig tartó hatásait. Az előkészítő órákon diákjaink megismerhették a meglátogatott tájegységek történelmi múltját, és a régió etnikai sajátosságait, magyarságának múltját és jelenét. Trianonról emlékeztünk, megvizsgálva a békeszerződés földrajzi aspektusait, a határok által teremtett gazdasági, társadalmi viszonyokat.

A kirándulás programjának bemutatása:

1. nap

2024.06.07-én reggel 8 órakor elindultunk nagy utunkra.

Első állomásként **Csáktornyát**, a Zrínyiek sásfészkrét látogattuk meg. Tettünk egy sétát a csáktornyai várnál. Elsétáltunk Szent Jeromos, szlavóniai származású szentünk szobrához, a Zrínyi fához, Zrínyi teljes alakos szobrához, a honvédő háború áldozatainak emlékművéhez és a turulmadaras központi emlékoszlophoz. Utóbbira nemzetiszín szalagot kötöttünk.

Hosszú utazás következett **Varasdra**, amely mintegy 10 évig Horvátország fővárosa volt. Városnézésünk során felkerestük az Erdődyek várkastélyát és tettünk egy sétát Európa talán legszebb barokk belvárosában. Itt találtuk a Megyeházát, a Draskovics Palotát, a

székesegyházat és a gyönyörű városházát is.

Esté fél 7-re érkezünk a **selcei Little Sea Horse Hostel**be, ahol finom vacsora várt bennünket.

Még aznap lesétáltunk a tengerhez. Ez a látvány a mi hátrányos helyzetű tanulóinknak óriási élményt adott, hiszen még egyikük sem látta még a tengert.

2. nap

Reggeli után a Fiuméhez tartozó **Tersattoba** látogattunk. A **Tersattoi Mária búcsújáró templom** kápolnája magyar hadihajók emlékét őrzi "Az egész magyar hadiflotta itt parádézik a tersattói kápolna belső falán." Felsétáltunk **Tersatto várába**, amelyet a Frangepánok építettek a 13. században.

Folytattuk utunkat **Fiumébe**, ahol megismerkedtünk Fiume történelmi belvárosával, a korzón található Óratoronnyal, a kikötővel és annak magyar felirataival. Meglátogattuk a magyar időben épült piacot, a színházat, és egyéb fontos épületeket: a Kormányzói Palota, a Magyar Királyi Tengerészeti Hatóság épülete, az Adria-palota és az Adria Magyar Királyi Tengerhajózási Rt. székháza. Felkerestük a magyar feliratú kikötői bójákat és a **Baross** emléktáblát.

Ezután Abbáziában barangoltunk, ahol minden villához gazdag, sokszor nemesi származású magyar családok története fűződik, itt kezdtük sétánkat, felidéztek néhány család történetét. Sétáltunk a tengerparton a híres, sziklába vájt sétányon és felkeressük a Hotel Palace Bellevue-t, amely Markuszovszky Lajos 1848-49-es tábori főorvos utolsó lakhelye volt. Emlékét tábla őrzi a szálloda falán.

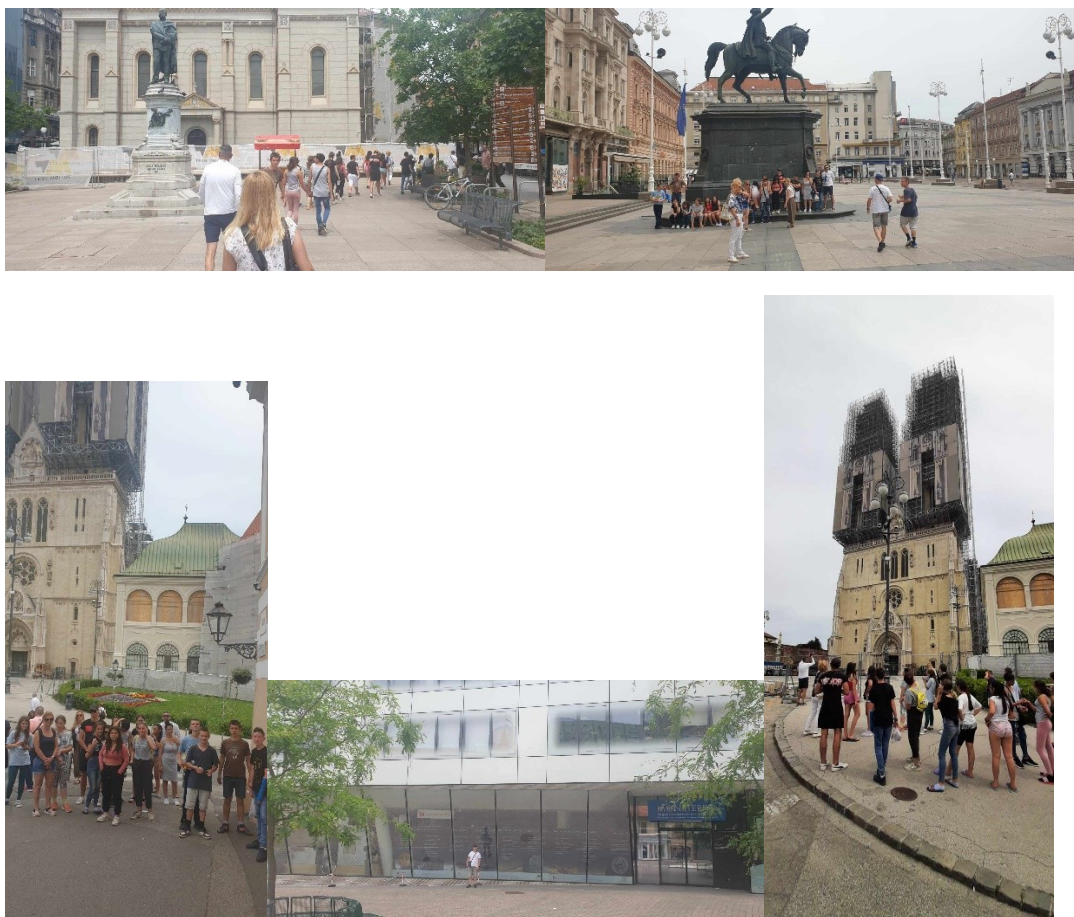

Vacsorára érkezünk vissza a szállásra.

3. nap:

Reggeli után indultunk városnéző sétára **Zágrábban**, Horvátország fővárosában.

A sétánkat a MÁV egykori főépítésze, Paffl Ferenc által tervezett központi vasútállomástól kezdtük. Innen Tomiszlav király lovasszobra mellett elhaladva megtekinthettük a magyar honfoglalás millenniuma alkalmából átadott pavilon épületet, majd a séta parkban haladva láthattuk közös történelmi nagyjainak, Zrinyi Miklósnak és Jurisics Miklósnak, Kőszeg védőjének a mellszobrát.

Felújítás miatt a Káptalándombon emelt székesegyházba sem tudtunk bemenni, mert be volt zárva. Vasárnap lévén nem tudtuk betérni a Liszt Ferenc Intézetbe.

A Káptalándombi városrészből átsétáltunk a Felsővárosba (Gradac), itt találtuk előbb a Jellasics-teret és a Jellasics lovas szobrot a főtéren, majd a dombon felsétálva az öreg kapun át a Szent Márk-térre értünk. Itt található a horvát Szábor, vagyis az országgyűlés, amely a Szent Márk templomra néz, amelyen a Horvátország és Zágráb címerét Zsolnai cserépből rakták ki. Majd a felvonók menti lépcsőkön visszatértünk a sétáló utcára és a város magjába.

Hosszabb utazás után érkezünk **Pélmonostorra, a Magyarság Háza** szállásra, ahol finom vacsorával vártak bennünket.

4. nap

Reggeli után ellátogattunk a sok szenvedést látott **Ovcsara** emlékhelyre. Vukovár a délszláv harcok idején 87 napig ellenállt az ostromnak. Majd a város elfoglalása után a szerbek a helyi kórház alagsorában élő illetve ápolásra szoruló embereket evakuálás címén buszokra szállították, majd a pár kilométerre lévő Ovcsara mezőgazdasági majorba vitték, ahol hosszas kínzások után mindannyijukat lelőtték és közös tömegsírba dobták. A vukovári népiirtás áldozatainak temetője Európa legnagyobb tömegsírja a második világháború óta.

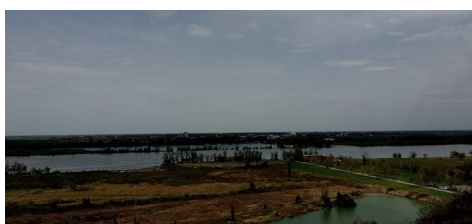

Onnan az **újlaki várhoz és templomhoz** vezetett az utunk, ahol Újlaki Miklós főúr, erdélyi bán és bosnyák király és Kapisztrán Szent János is megtértek a teremtőhöz. Megtekintettük Kapisztrán Szent János, nándorfehérvári csata ismert alakjának az ereklyéit a templomban.

Mellette az Odescalchi kastélyban működő a **Városi Múzeumban** pedig az főúr, erdélyi bán és bosnyák király láthattuk, akik egykoron Magyarország legnagyobb nemesi családja voltak.

A vár romjain ülve, gyönyörű kilátás tárult elénk a Dunára, itt a programelemek után el tudtuk fogyasztani az uticsomagot is.

Vukovárra érve a délszláv háború egyik ikonikus városát ismerhettük meg, ahol máig sok házon lehetett látni golyó és repesz nyomokat. Megtekintettük a **vukovári víztoronyot**, amely a délszláv háború horvát jelképévé vált. Meglátogattuk az **emlékparkot**, ahol háborús eszközök vannak kiállítva.

5. nap

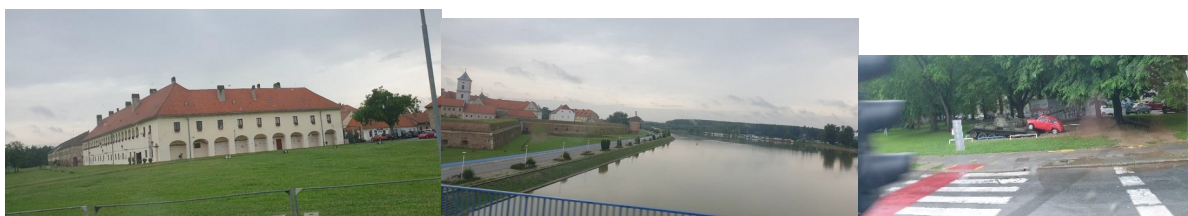
A finom reggeli után **Vörösmartra, a helyi termelő, Juhász Sándor pincészetébe** és annak múzeumszerű udvarára látogattunk, ahol Vörös Márta legendáját és a szőlő feldolgozás folyamatát ismertük meg, és sok érdekes régiséget is láthattunk.

A Dráván átkelve érkeztünk meg **Eszékre**, ahol valamikor az a török fahíd állott, amelyet Zrínyi égetett fel. A városban, 1849 februárjában szabadságharcunk legnagyobb magyar veszteséggel járó ütközete zajlott. Eszéken látogatást tettünk a **Horvátországi Magyar Oktatási és Művelődési Központba**, ahol megismerkedtünk a horvátországi magyarok oktatási és kulturális helyzetével. Itt találkoztunk és beszélgettünk az iskola diákjaival is, benézhattunk a tantermeikbe, megnéztük az iskolájukat. Bemutattuk egymásnak iskoláinkat, településeinket és azok neves magyar szülötteit.

A kedves fogadtatás viszonzásául egy kis ajándékkal kedveskedtünk.

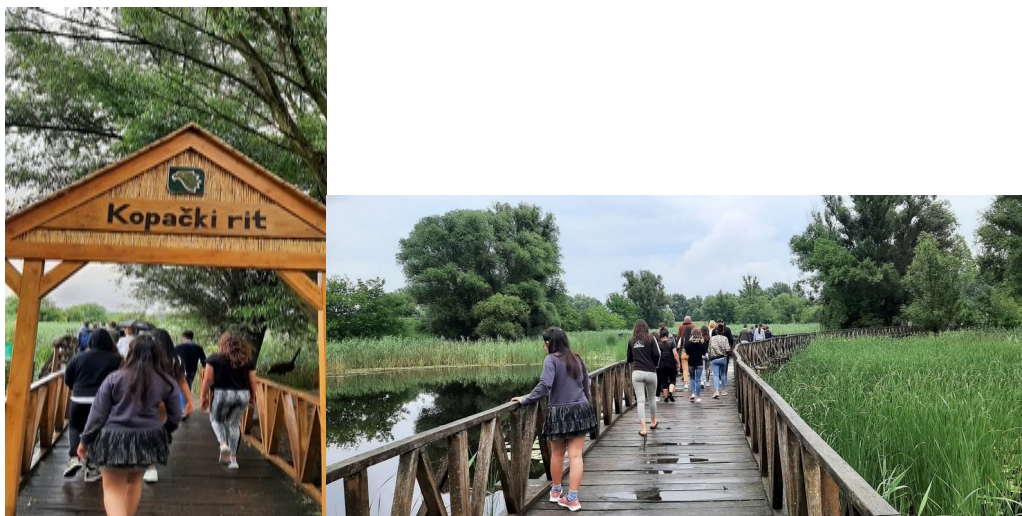

A nagy eső miatt az Eszék óvárosában található nevezetességeket sajnos csak a buszból láthattuk: a főtéren a Szent Péter és Pál Nagytemplomot, a várat és a kultikus „Fityó elgázolja a tankot” szobrot.

Az időjárás kedvezett mire a következő célállomásra jutottunk, így tettünk egy sétát a **Kopácsi-Rét Nemzeti Parkban**. A helyi hagyományos építészeti elemeket felvonultató,

mégis modern látogatóközpontban a bürühidakon (fapallókon) tettünk sétát a mocsaras terület felett.

Ezután ellátogattunk a **várdaróci tájházba** ahol megismerhettük a baranyai magyarság hagyományait, pl. a kakasütést. Itt találkoztunk kiemelkedő tevékenységet folytató, ismert helyi személlyel, **Micheli Zsolttal**, a **Dél-Baranyai magyarság egyik nagy őrzőjével**, aki videobemutatóval készült a híres ”kakasütő ”fesztiválról. Ő a tájház vezetője, illetve a kultúregyesület elnöke is egyben.

Ezek után indultunk haza, este 7 óra körül érkeztünk élményekkel tele Bajára.

KÖTELEZŐ PROGRAMELEMEK

Magyarság Háza „rendhagyó történelemóra”:

A különleges programra 2024.04.16.-án került sor. A programban résztvevő diákokkal felutaztunk Budapestre vonattal a Magyarság Házába ahol korhű I. világháborús egyenruhába bújt előadók izgalmas és szemléletes előadást tartottak. Megismerkedhettünk az első, illetve a második világháborúban viselt magyar egyenruhákkal és főleg az első világháborúban használt fegyverekkel. Nagyon örültünk, hogy lehetőségünk volt részt venni ezen a nem mindennapi történelem órán.

Határtalanul! előkészítő óra :

Az előkészítő órán 2024.05.28-án diákjaink megismerték a meglátogató tájegységek történelmi múltját, és a régió etnikai sajátosságait, magyarságának múltját és jelenét. Trianonról emlékeztünk, megvizsgálva a békeszerződés földrajzi aspektusait, a határok által teremtett gazdasági, társadalmi viszonyokat.

Kérjük, sorolja fel a Barangoló digitális tartalomtárból választott úti célokat!

Az előkészítő óra során hasznosítottuk a tartalomtárban foglaltakat. Bemutattuk Eszék, Várdaróc, Ovcara, Vukovár, Vörösmart, Pélmonostor, Zágráb, Fiume, Abbázia, Varasd történelmi nevezetességeit, etnikai sajátosságait, magyarságának múltját, jelenét. Trianonról emlékeztünk, megvizsgálva a békeszerződés földrajzi aspektusait, a határok által teremtett gazdasági, társadalmi viszonyokat.

Okosdobozból: A nagy törökverés, Drávaszögi népi építészet, Ismerd meg a Horvátországi magyarokat! Mondák nyomában, Népi divatbemutató, Réti katasztrófa feladatok kerültek felhasználásra.

Külhoni magyar csoporttal közös tevékenység bemutatása:

Az eszéki Horvátországi Magyar Oktatási és Művelődési Központba látogattunk. Bemutattuk egymásnak iskolánkat, településeinket és azok neves magyar szülötteit.

Helyi termelő megnevezése és a program részletezése:

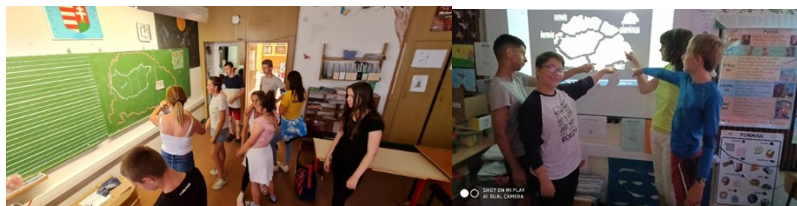
Juhász Sándor pincészetébe, és annak múzeumszerű udvarára látogattunk, ahol a szőlő feldolgozás folyamatát ismertük meg és sok érdekes régiséget is láthattunk.

Kiemelkedő tevékenységet folytató, ismert helyi személy, akit meglátogatnak a program során:

Találkoztunk Micheli Zsolttal, a Dél-Baranyai magyarság egyik nagy őrzőjével a falu volt polgármesterével. Ő a várdaróci foci csapat elnöke, tájház vezetője, illetve a kultúregyesület elnöke is egyben, valamint a kiemelt kulturális jelentőséggel bíró baranyai magyar hagyományos rendezvény, a Kakasütés főszervezője.

Témanap:

Június 04-én egész tanítási napot felölelő témanapot szerveztünk. Iskolai vetélkedőt rendeztünk, évfolyamonként külön-külön a külföldi magyarsággal kapcsolatos ismeretekkel kapcsolatban az érintett évfolyamok tanulójának életkorához igazítva. Ismeretterjesztő órát tartottunk számukra a Kárpát-medence magyarságáról.

Kérjük, sorolja fel a Kárpát-medencei Bakancslistáról és/vagy a Rákóczi nyomában – Kárpát-medence útikönyvből választott úticélokot!

Eszék - Eszék vára 1712-ben épült, ma egyike Horvátország legnagyobb erődtítményeinek.

Csáktornya - Itt írta Zrínyi Miklós a legismertebb művét, a „Szigeti veszedelem” című verses eposzt, és itt is hunyt el 1664. november 18-án egy vadkanvadászat közben kapott halálos sebe miatt, máig tisztázatlan körülmények között.

Kopács - Ezen a vidéken torkollik a Dráva a Dunába. A Kopácsi-rét Európa egyik legnagyobb természetes mocsárvidéke. Csodálatos flórája és faunája különleges élményeket ígér az ide látogatóknak.

Elmondható, hogy csodaszép napokat tölthettünk Horvátországban, megtapasztalhattuk az ott élő emberek vendégszeretetét, történelmünk közös vonásait.

Biztosak vagyunk abban, hogy ez az ötnapos utazás mindannyiunk életében jelentőséggel bír. Köszönjük mindenkinek, aki lehetővé tette számunkra, hogy ilyen, egész életre szóló élményben részesüljünk!

Értékelő óra: 2024. 06.19.

1 tanítási óra keretében értékeltük a kirándulást, felelevenítettük a szép emlékeket és felidéztek a tanultakat.

A kirándulás utáni héten szerdán , összehívtuk a kiránduláson részt vett gyerekeket, hogy egy kis élménybeszámolót tartsunk.

Elmesélték, hogy érezték magukat az út során, mely programok tetszettek neki a legjobban.

A gyerekek után a kísérőpedagógusok is megosztották velük tapasztalataikat. Mindannyian egyetértettünk abban, hogy a kirándulás jól összekovácsolta a közösségünket, erősítette a nemzeti öntudatunkat és jobban megismerhettük egymást. A programunk zárásaként megtekintettük a kirándulásról készült fényképeket.

Nagyon köszönjük a szervezőknek ezt a kifogástalan csodás kirándulást.

Reméljük, lesz még lehetőségünk máskor is ellátogatni Horvátországba.

Baja,2024.06.21.

Várhelyiné Takács Mónika

szervező